

GALA WOLONTARIATU „WSPÓLNIE DLA DZIEDZICTWA”

Posted on 6 grudnia 2022

Nie ma dziś obszaru życia społecznego, w którym nie podziwialibyśmy bezinteresownego zaangażowania wolontariuszy. Podobnie jest z ochroną i promocją dziedzictwa. Dlatego w 2016 r. wystartował program Narodowego Instytutu Dziedzictwa „Wspólnie dla dziedzictwa”, adresowany do organizacji pozarządowych zajmujących się działalnością kulturalną. W dniu 5 grudnia, z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, w Kinie Kultura w Warszawie odbyła się Gala Wolontariatu „Wspólnie dla dziedzictwa”.

Program „Wspólnie dla dziedzictwa” to program dotacyjny Narodowego Instytutu Dziedzictwa, którego celem jest tworzenie warunków do ochrony dziedzictwa kulturowego i wykorzystania jego wartości dla rozwoju społecznego obecnych i przyszłych pokoleń. Dofinansowywane działania, zgodnie z regulaminem konkursu, dotyczą między innymi prac porządkowych i pomocniczych związanych z utrzymaniem zabytków, prac inwentaryzacyjnych i dokumentacyjnych oraz edukacyjnych i popularyzujących wiedzę na temat dziedzictwa.

W dotychczasowych siedmiu edycjach programu wnioski złożyło ponad 1100 organizacji, a ponad 270 otrzymało wsparcie finansowe. W realizację projektów zaangażowało się niemal 5000 wolontariuszy. To ludzie w różnym wieku, różnych profesji, których łączy jedna pasja – troska o dziedzictwo kulturowe. Na realizację projektów Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotychczas przeznaczyło już 8,5 mln złotych.

Zrealizowane projekty charakteryzują się niezwykłą różnorodnością. Są to m.in. prace porządkowe i pomocnicze przy utrzymaniu zabytków, prace inwentaryzacyjne i dokumentacyjne, a także edukacja i popularyzacja wiedzy o dziedzictwie kulturowym.

Spotkanie było okazją nie tylko do podsumowania dotychczasowych edycji programu, ale przede wszystkim do podziękowania wolontariuszom za ich zaangażowanie. Przy tej okazji dyrektor NID, dr hab. Katarzyna Zalasieńska przypomniała, że idea społecznego zaangażowania w ochronę zabytków ma w Polsce długą historię:

– Mamy świadomość, że bez społecznego zaangażowania ochrona zabytków nigdy nie odrodziłaby się po 1918 roku. To od tego momentu datujemy działalność służb konserwatorskich w Polsce. Nigdy nie będzie takiej liczby urzędników w tym kraju, żeby być wszędzie tam, gdzie troska o dziedzictwo jest niezbędna. Wreszcie to zaangażowanie społeczne jest też dlatego tak istotne, że świadomość społeczna wartości dziedzictwa kulturowego, która rodzi się w społecznościach lokalnych, w naszych rodzinach, w gminach, w regionach, tworzy tą świadomość ogólnopolską. Bez organizacji społecznych, które na co dzień chronią dziedzictwo i na co dzień kształtują tę świadomość społeczną, nie moglibyśmy dzisiaj mówić o tak wspaniałych miejscach jak pomniki historii, czy miejsca światowego dziedzictwa w Polsce. To tam wszędzie

na co dzień są organizacje społeczne, wolontariusze, którzy współtworzą system ochrony zabytków w Polsce będąc fundamentem tego systemu.

Podczas Gali z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza miała również miejsce premiera filmu „Sztuka pamiętania” w reżyserii Anny Gubańczyk, dokumentującego zaangażowanie wolontariuszy w ramach programu „Wspólnie dla dziedzictwa”. Głównymi bohaterami dokumentu są uczestnicy projektu „Dzwonnice pełne pamiątek” organizowanego przez Klub Miłośników Łemkowszczyzny, pod kierunkiem ks. mitrata Romana Dubeca. Ich zadaniem było ratowanie dziedzictwa i pamięci po kulturze łemkowskiej w województwach małopolskim i podkarpackim. Zachęcamy do obejrzenia filmu na kanale [NID TV](#).

<https://www.youtube.com/watch?v=SiZB-idfbok>

Po premierze filmu odbyła się debata „Przyszłym pokoleniom – wolontariusze dla dziedzictwa”, w której udział wzięli:

- ks. mitrat dr Roman Dubec, koordynator projektu ze stowarzyszenia „Klub Miłośników Łemkowszczyzny”;
- Renata Nyk, przewodnicząca mazowieckiego stowarzyszenia pracy dla niepełnosprawnych „De Facto”;
- Martyna Studzińska, Federacja Mazowia, ekspertka oceniająca wnioski z programu „Wspólnie dla dziedzictwa” w edycji 2019r.;
- Maria Badeńska – Stapp, koordynatorka Centrum kompetencji ds. rewitalizacji, Narodowy Instytut Dziedzictwa;
- Agnieszka Gajc, koordynatorka programu „Wspólnie dla dziedzictwa” w latach 2016-2017;
- Renata Olech, obecna koordynatorka programu „Wspólnie dla dziedzictwa”, Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Uczestnicy debaty wspólnie podkreślali cenny wkład wolontariuszy w troskę i zachowanie dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.

– Żeby docenić dziedzictwo, trzeba najpierw poznać swoją kulturę, język, swoje dziedzictwo. Jeżeli docenimy, to na 100 proc. będziemy robili wszystko, żeby je zachować. Cieszymy się, że takie możliwości mamy, że Narodowy Instytut Dziedzictwa daje nam wolontariuszom, stowarzyszeniom możliwość realizacji takich projektów. Zapewne bez takiej pomocy trudno byłoby je wykonać. (...) A przecież to dziedzictwo mamy na wyciągnięcie ręki – powiedział ks. mitrat dr Roman Dubec.

Ogłoszenie kolejnej edycji programu planowane jest na II kwartał 2023 r. O dofinansowanie projektów w programie „Wspólnie dla dziedzictwa” mogą ubiegać się organizacje pozarządowe działające na obszarze Polski, które przy udziale wolontariuszy realizują na terenie całego kraju projekty na rzecz zachowania dóbr kultury i angażowania społeczeństwa w poznawanie i opiekę nad lokalnym dziedzictwem kulturowym. Projekty mogą być realizowane wyłącznie na terenie Polski. Przewidziany budżet dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na dofinansowanie projektów w 2023 r. wynosi 1,22 mln zł. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej Narodowego Instytutu Dziedzictwa: nid.pl.

Program „Wspólnie dla dziedzictwa” realizowany jest w ramach „Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022”, dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.